

Szakértői állásfoglalás a fehér akácról

**Dr. Aszalós Réka (erdőökológus) – Bozay Balázs (erdésztechnikus, területfejlesztési szakértő)
– Zsolnai Balázs (kertészmérnök, növényorvos)**

2020. január 06.

A biodiverzitás csökkenése hasonlóképpen veszélyezteti az emberiség, és ezen belül Magyarország jelenlegi, általunk ismert értékeit, mint a klímaváltozás. Ahogy azt az alapelvekben is rögzítettük, az elővigyázatosság és megelőzés elvét kell alkalmaznunk, hogy egyik probléma elleni fellépéssel ne okozzuk egy másik környezeti probléma, a biodiverzitás további csökkentését, annak további rombolását!

A fehér akácot (*Robinia pseudoacacia* L.) ezért, mint invazív fafajt, feltettük már korábban a [tiltólistára](#). Az invazív, vagyis özönfajok kapcsán szakmai körökben nincs vita: ezek a fajok olyan nem őshonos fajok, amik gyorsan terjednek, behurcolt jellegük miatt nincs természetes állományszabályozó károsítójuk, ezért intenzív terjedésükkel a hazai növényzetben és állatvilágban jelentős kárt tesznek. Természetvédelmi, biodiverzitás (élőlények sokfélesége) védelmi szempontból az özönfajok okozzák világszerte az egyik legnagyobb problémát. (Ld. az [EU intézkedéseit](#); „Ökológiai szempontból az idegenhonos özönfajok súlyosan károsíthatják az ökoszisztémákat, és olyan fajok kipusztulásához vezethetnek, amelyekre szükség van természetes környezetünk egyensúlyának fenntartásához”, illetve a [WWF idevonatkozó szakanyagát](#)).

Az akác kapcsán röviden már írtunk a tiltott fajok listája dokumentumban, de vitás volta miatt tervezzük egy hosszabb szakértői anyag közreadását 2020 februárban. Az akác kapcsán évtizedek óta folyik Magyarországon vita az erdész, természetvédő, méhész, ökológus, botanikus szektorok között. Az előnyei között gazdasági szempontok, hátrányai között természetvédelmi okok szerepelnek.

A fehér akác ahova odakerül, onnan praktikusán nem kiirtható! Ennek a fő oka a már említett nitrogénmegkötő képessége és más fajokat kiszorító hatása mellett, hogy nagyon jól sarjad gyökérről, illetve tuskóról is, így kivágás után csak jobban terjed. Tudjuk, hogy az akác jó méhlegelő, gyorsan ad jó tűzifát és ipari fát. Emellett azonban egy nem őshonos, invazív fafajról van szó, ami ahol megjelenik, egy fajszegény, homogén erdőt hoz létre, aminek a helyén szinte semmi nem marad meg, csak az akác újra.

„Ahol megtelepedett, szinte kiirthatatlan, ezért számos természeti értéket veszélyeztet.” Ezt a mondatot a hazai dendrológia (fás szárú növényekkel foglalkozó tudomány) ma élő legjelentősebb, minden hazai erdőmérnököt oktató szakemberétől, Dr. Bartha Dénestől idéztük ([Bartha Dénes: Magyarország fa- és cserjefajai, 1999](#)). De ide citálható lenne minden hazai nemzeti parki szakember és biológus, akik jól ismeri, milyen kárt okozott eddig is az akác a biodiverzitásban. Emiatt a hazai védett területeken máig összességében több milliárd Ft értékben költöttek az ott (is) terjedő akác kiirtására, visszaszorítására, hogy a védendő hazai flórát meg tudják őrizni, pont az EU támogatásából. Elgondolkodtató, hogy milyen károsnak tartják a fehér akácot a hazai természetvédelmi szakemberek, ha a védett területen való kiirtását vegyszeres kezeléssel is engedik.

A 10 millió Fa közösség már a kezdetektől elköteleződött nemcsak a globális klímaváltozás enyhítése, de a természetvédelmi szempontok érvényesítése és a biodiverzitás védelme mellett. Az évtizedek óta tartó vitát megoldani nem szándékunk, de az természetvédelmi értékek mellett elköteleződve **semmilyen mértékben nem tudjuk támogatni az akác ültetését**. A szakanyagban tájegységenként, élőhelyenként több olyan fafajt megnevezünk majd, ami az akác helyett ültethető, pl. hársfajok (szintén kiváló méhlegelők), tatár juhar, virágos kőris, molyhos tölgy (ellenálló, szárazságtűrő fafajok).